

אדר תשפ"ו 03.2026

בס"ד

לכבוד

מנהלי/ות התיכונים

מנהלי/ות החטיבות העליונות

רכזי/ות ומורי/ות בחטיבה העליונה

תוכנית : מתווה לקורס ספר מלכים במקצוע תנ"ך בחמ"ד – סמסטר ראשון בתיכון

רקע

משרד החינוך גאה להציג תוכנית חדשנית ופורצת דרך המאפשרת לתלמידי תיכון להתחיל את דרכם האקדמית כבר במהלך לימודי התיכון. התוכנית, "סמסטר ראשון כבר בתיכון", מהווה צעד משמעותי בגישור בין החינוך התיכוני להשכלה הגבוהה. במסגרת התוכנית, תלמידי התיכון יכולים ללמוד קורסים אקדמיים מקוונים המוכרים כחלק מתוכנית הלימודים שלהם ומקנים להם נקודות זכות אקדמיות. הלמידה מתבצעת בהנחיית מורי בית הספר, אשר עוברים הכשרה מיוחדת בליווי המוסדות האקדמיים השותפים.

החדשנות בתוכנית באה לידי ביטוי במספר היבטים מרכזיים. ראשית, היא מנגישה את ההשכלה הגבוהה לכלל התלמידים, תוך שימת דגש מיוחד על הפריפריה החברתית והגיאוגרפית. שנית, היא מאפשרת לתלמידים להתנסות בשיטות למידה חדשניות ועדכניות, המותאמות למאה ה-21. ולבסוף, היא מקצרת את משך הזמן הנדרש להשלמת תואר אקדמי בעתיד.

רציונל

התוכנית החדשה היא נדבך נוסף בתפיסת הוראת תנ"ך בכלל ובחטיבה העליונה בפרט. על פי תוכנית הלימודים בתנ"ך לחינוך העל-יסודי.

תוכנית **סמסטר ראשון בתיכון** מאפשרת ללמד את הקורס האקדמי בשיעורי תנ"ך בכיתה על-ידי המורה לתנ"ך ועל-פי מערכת השעות, וכך הציון בקורס האקדמי יהיה רכיב בציון

הבגרות במקצוע וגם יקנה לו נקודות זכות אקדמיות (נק"ז).

מבנה הלמידה

בתוכנית משתתפות כיתות שלמות והן תלמדנה במהלך שיעורי תנ"ך את הקורס האקדמי של מכללת הרצוג, בספר מלכים. לימודי הקורס ישתלבו בשעות המובנות במערכת. (ניתן ליצור ממספר כיתות אם כיתה שלומדת את הקורס ובתנאי שיש לה שעות במערכת ומורה מוביל)

הוראת תוכני הקורס האקדמי יתקיימו לאורך שנת הלימודים בכיתה י'. ניתן לקיימם גם לאורך שנה"ל בכיתה י"א.

שאלון 2551 (התוכנית הרגילה)	סמסטר ראשון בתיכון
30% ציון פנימי	40% הערכה מעצבת (מטלות במהלך הקורס)
70% ציון חיצוני	60% הערכה מסכמת (מבחן בסוף הקורס)

חלוקת שעות מחייבת:

3 ש"ש:

2 ש"ש כשיעור כפול לעבודה מקוונת בחדר מחשבים ושעה אחת ללמידה בכיתה .
היחס בין שני סוגי השיעורים עשוי להשתנות ביחידות השונות.

התכנים:

התכנים הם התכנים של הקורס שפותח על-ידי מכללת הרצוג. התכנים עברו התאמה לצרכים הייחודיים של תלמידי התיכון, כאשר הקורס הקיים יותאם למסגרת בית ספרית. ההתאמות הללו יאפשרו לתלמידי כיתה הטרוגנית ממוצעת במערכת החינוך לעמוד בהצלחה באתגר האקדמי של התוכנית.

תוכני הקורס:

הקורס פותח בפני התלמיד את עולמו העשיר של ספר מלכים - מתקופת השיא של מלכות שלמה ובניית המקדש, דרך פילוג הממלכה וסיפורי הנביאים אליהו ואלישע, ועד לחורבן בית ראשון וגלות בבל. הקורס עוסק במבנה הספר, בתכנים ובמסרים העולים ממנו, במציאות הפוליטית בתקופת המלכים כולל רקע היסטורי לתקופה בהתבסס על ממצאים היסטוריים וארכיאולוגיים.
הקורס מקנה לתלמיד כלים לקריאת פשט פרק והבנתו ויכולת לבנות תמונה שלימה מתוך

אוסף הפרטים הנלמדים. התלמיד לומד לזהות דרכים גלויות וסמויות באמצעותן מעביר ספר מלכים את מסריו, לימוד רלוונטי המחבר בין התנ"ך לבין החיים שלנו במדינת ישראל: הבנת דפוסי מנהיגות, דילמות אמוניות-פוליטיות, ולקחים לדורנו.

תפקיד המורה:

המורה לתנ"ך הוא/היא המורה בקורס המלמד/ת את התלמידים. המורה יקבל גישה מלאה לאתר הקורס ולתכניו.

המורה יחויב בהשתלמות מלווה לקורס שתעשיר אותו בתכנים ובמתודות הוראה. המורה המלמד יקבל גמול זהה למורה שמכין את כתתו לבגרות בשאלון 2551.

הערכה:

התלמידים יבצעו משימות הערכה במהלך השנה: מבחני בקיאות, מבחנים על התכנים הנלמדים ומשימות שונות המלוות את הלמידה. המטלות יבדקו בחלקן על ידי המחשב ובחלקן על ידי המורה. הציון הכולל במטלות אלו יהווה 40% מן הציון הסופי בקורס. בחודש אוקטובר בשנה שלאחר סיום הקורס (כיתה י"א או כיתה י"ב) יבחנו התלמידים על תכני הקורס במכללת הרצוג. ציון הבחינה יהווה 60% מציון הקורס. כמקובל באקדמיה יתקיים גם מועד ב' לבחינה. בנוסף יקבלו התלמידים בונס של 10 נק' בציון הסופי.

למה התוכנית כדאית לתלמידים?

- ✓ הלמידה מעניינת ולא שגרתית. פותחת בפני התלמיד עולם של לימוד תנ"ך מגוון ועשיר.
- ✓ התלמידים זכאים להכרה אקדמית (אקרדיטציה) על לימודיהם.
- ✓ הלומדים בתוכנית יקבלו בונס לציון הקורס כשזה יומר לציון בתעודת הבגרות.
- ✓ התלמידים בקורס הם במעמד סטודנט של המוסד האקדמי. בעבור התלמידים יש בזה התנסות מעצימה כשלעצמה.

למה התוכנית כדאית למורים?

- ✓ המורים יקבלו הכשרה ייעודית להנחיית הקורס, שתוכר גם לצורך גמול.
- ✓ המורים ייהנו מחומרי הוראה מקצועיים, שיהפכו את מלאכת ההוראה מקצועית, מעמיקה וחוויתית
- ✓ המורים יזכו להוביל את תלמידיהם בתוכנית משמעותית וייחודית ראשונה מסוגה בישראל.
- ✓ התכנית מאפשרת סיום חובת ההבחנות במלכים בתחילת כיתה י"א.

שנת תשפ"ז

אנו מזמינים את כלל בתי הספר להצטרף לתוכנית בשנה"ל תשפ"ז. אין חובה שכל כיתות השכבה יצטרפו, אפשר לצרף רק כיתה אחת מבית הספר. בית הספר רשאי ליצור כיתה מתלמידים השייכים לכיתות אם שונות. בבתי ספר גדולים, אנו ממליצים לאפשר לתלמידים בחירה בין לימוד בכיתה ללימוד במסגרת הקורס.

תאריכים לרישום לתוכנית יפורסמו באתר סמסטר ראשון בתיכון של משרד החינוך.

בכל שאלה נוספת אפשר לפנות למדריכה המרכזת את התוכנית – נעמי פרקש 0556690993

בכבוד רב,

אשרית פרידמן

מ"מ מפמ"ר תנ"ך בחמ"ד

העתקים:

ד"ר טלי יניב, יושבת ראש המזכירות הפדגוגית
קרן דדיה, מנהלת אגף אקדמיזציה ולמידה דיגיטלית
הרב יוני סמואל, ראש מנהל החמ"ד